

ב' ניסן התש"פ
שנה ז'

פרשת ויקרא

גיליון 330

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

זמני השבת

- 6:10 הדלקת הנרות:
 - 6:26 שקיעת החמה:
 - 7:14 לילה:
 - 7:39 לילה דר"ת:
 - 4:32 עלות השחר:
 - 5:44 נץ החמה:
 - 8:54 - 8:18 סופ"ז ק"ש:
 - 9:34 סופ"ז תפילה מעלות:
 - 9:58 סופ"ז תפילה מהנץ:
 - 12:05 חצות:
 - 6:27 שקיעת החמה:
 - 7:19 מוצש"ק להגאונים:
 - 7:41 מוצש"ק לר"ת:
- British Summer Time begins

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל העניינים או להנצחת קרוביכם.

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גלילין ופצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב



ארך אפיים

זה צובט אותנו בכל פעם מחדש. אף הורה לא בוחר בזה, אבל זה קורה לנו שוב ושוב - הילד עושה משהו שמכעיס אותנו מאד, אנחנו מתפרצים, צועקים, מטיחים בו האשמות ובסופו של דבר מתחרטים כשמאזרח מידי. וזה קורה למרות כל ההבטחות שלנו לעצמנו שבפעם הבאה נצליח בוודאות לשלוט בעצמנו גם אם הילד יעשה משהו שמכעיס אותנו מאד.

בימים אלו שכולנו נמצאים נעולים בבית, יחד עם בני המשפחה שיחי', וכלל שאנו מתקרבים לימי הפסח המצב מחריף פי כמה, חשבתי להביא לכם כמה עניינים בעניין הכעס בכלל והכעס לילדים בפרט. מכתב חיזוק ארוך ומפורט שנשלח השבוע ללמעלה מרבבת חסידי בעלזא בארץ בעולם על ידי האדמו"ר שכתב דברי חיזוק על המצב הקשה נוכח התפשטות נגיף הקורונה בארץ ובעולם.

במכתב נכתב: "אחי ורעי היקרים, אנשי שלומנו החביבים, כל או"א בשמו הטוב יבורך. הנני נדרש לאשר נשאלתי, כאשר נמצאים אנו כעת בתקופה של חוסר וודאות, לנוכח המחלה המדבקת ההולכת ומתפשטת בכל רחבי תבל - השי"ת ישמרנו ויצילנו מכל נגע ומחלה, ושלא יישמע עוד ח"ו שום שוד ושבר כלל בבתי ישראל + ורבים הפצים לדעת מה ה"א שואל מאתנו לעת הזאת, על כן הננו בזה בשורות אחדות מפי ספרים וסופרים כדלהלן".

במכתב מאריך האדמו"ר שאין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה, ולכן החובה מוטלת על כל אחד ואחד להרבות בעבודת השי"ת מתוך שמחה, וכל שכן להתרחק ממיידת העצבות ומרה שחורה רח"ל, כי העצבות והמרה שחורה הן אם כל החלאים ה' ירחם, רק לקיים את מאמר הכתוב 'עבדו את ה' בשמחה ובואו לפניו ברננה', כי אז זוכים 'דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולו אנחנו וגו' וממילא זוכים להמתקת הדינים ולהינצל מכל צרה וצוקה נגע ומחלה בעז"ה וכו'.

בהמשך המכתב פונה האדמו"ר מבעלזא להורים היקרים: "וביותר צריך להזהיר בימים הללו כשהילדים מצויים בבית, שחובה מוטלת על כל ההורים להתאזר ביותר במידת הסבלנות ובמידת השמחה, ומביא האדמו"ר מספר הקדמון 'אורך ימים' להגה"ק רבי שמואל בנבנשתי זי"ע מה שמביא בספרו בעל 'שבט מוסר': 'יודע, באמת בכל מקום שיש שם רוגז וכעס, שם המזיקין מוכנים להזיק, השי"ת יצילנו מכל רע, ובפרט בזמן המגפה שאז מצויין הרבה מזיקין, והמכה הבאה בכעס (דהיינו מי שמכה את ילדיו בכעס) מכת המגפה מתדבקת עם המכה ההיא, ועיני ראו זה ולא זר".

בהמשך המכתב מביא האדמו"ר עצה להיות בשמחה ע"י התבוננות בגדלות הבורה ית"ש שהוא 'עשה ועושה ויעשה לכל המעשים' וכו'.

בסיום המכתב מבקש האדמו"ר: 'ואבקש מאוד מכל אחד ואחד, להתחזק מאוד בלימוד התורה ובתפלה, וכן להרבות במעשי צדקה וחסד, ובפרט לקיים מצוות 'והחזקת בו' לאלו אשר מטה ידם בימים הללו ואין ידם משגת בעד צרכי מחייתם ולצרכי החג, לתמוך בהם ביד רחבה וברוח נדיבה: ולומר בכל יום ובכל תפלה 'למנצח בנגינות' לפני 'אלקי נצור' כמ"ש בכף החיים בשם האריז"ל זי"ע.

האדמו"ר מברך את כלל החסידים: 'ובעמדנו על מפתנו של חודש ניסן הבעל"ט, שבו צירוף ההוי"ה יוצא מן הפסוק 'שמחו השמים ותגל הארץ', והוא חודש של רחמים פשוטים, 'החודש אשר ישועות בו מקיפות', הנני בזה לברך אתכם, שתזכו כולכם לבריאות הגוף והנפש וחיזוק הכוחות לאורך ימים ושנים טובות, ולרפואה שלמה לכל החולים במהרה בתושח", ולפרנסות בריווח ובניקל בלי שום מחסור ח"ו ולגדל את יוצ"ח בנחת לתורה ויראת שמים ולחופה ולמעש"ט, ולחוג את חג המצות בכשרות ובדיצה, מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש, בשמחה וטוב לבב מרוב כל אנס"ו המעתיך בעדכם לטובה.

רבי משה לייב מסאסוב פירש בהומור את הפסוק "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום" (תהלים כט, יא), ואמר: "מי שחולה נהיה קפדן וכעסן וכך מגיעים לכדי ריב. לכן אנחנו מתפללים שה' יתן לו עוז וכוח להבריא, ואז יפסיק לכעוס על כולם, וממילא - ה' יברך את עמו בשלום".

פעם אחת הגיע הבעל שם טוב אל מבשלת שיכר גדולה שהייתה שייכת לאדם עשיר מאוד. פועלים רבים טרחו סביב עשרים וארבע קדרות גדולות שבהן התבשל השיכר, ומשגיחים שהיו שם בדקו שהפועלים עושים את עבודתם כראוי. באותו היום ראה האיש העשיר כי אין סדר, והמשגיחים אינם עושים את עבודתם כראוי. כעס מאוד האיש על המשגיחים, ונזף בהם כי הם גורמים לו הפסדים ונזקים. בתוך כך שמע שהבעל שם טוב בא. רץ העשיר לקראתו לקבל את פניו. שאל אותו הבעש"ט: "מי אתה?" ענה לו האיש: "הלוא אתה מכיר אותי. אני בעל הבית כאן!!" אמר לו הבעש"ט: "אלמלא ידעתי שאתה גר כאן, לא הייתי מזהה שאתה בעל הבית, כי בשעה שכעסת על אנשיך באה קליפת הכעס הגדול שכעסת, והתלבשה עליך מכף רגל ועד ראש, עד שלא היה אפשר לזהות אותך. מעתה היזהר שלא לכעוס - וגם אני מקבל על עצמי מהיום שלא לכעוס על שום אדם, אפילו על משרתי הגוי, אכלסיי, כי ראיתי היום עד כמה מזיק הכעס".

ראו כמה היתה מידתו של הלל הזקן שהיה סבלן ביותר ואף פעם אי אפשר היה להביא אותו לידי כעס. מעשה בשני בני אדם שהתערבו ביניהם. אמרו: מי שילך ויקניט את הלל ויצליח להרגיז אותו, יקבל 400 זוז. הלך אחד מהם בערב שבת בשעה שהלל חפץ את ראשו ודפק על ביתו ואמר שיש לו שאלה לשאול, נתעטף ויצא הלל לקראתו, והוא שאל את הלל שאלה שטותיות, שאלה של הבל, והלל ענה בסבלנות כאילו השאלה חשובה ביותר. כעבור שעה קלה חזר אותו אדם ושוב דפק על פתחו של הלל הנשיא וביקש לשאול שאלה. ושוב שאל שאלה מרגיזה, והלל השיב כאילו זו שאלה חשובה, וכך חזר הדבר כמה פעמים. ובכל פעם הלל לא איבד את שלוותו והשיב בענווה עד שאותו שואל התרגז ואמר: "בגללך הפסדתי 400 זוז, בגלל שאתה כל כך סבלן ועניו". אמר לו הלל: "כדאי וכדאי שתפסיד כהנה וכהנה והלל לא יקפיד".

מנהגן של ישראל תורה היא להתחיל עם תינוקות של בית רבן הלימוד של פרשת ויקרא, **כמצואר צילקוט** בפרשה זו יבואו טהורים ויעסקו בטהורים, והג"ר **מאיר שפירא ז"ל** היה אומר שזה בא לחנך הילדים שיהיה להם מסירות נפש להיות מוכן להקריב עצמן לפני השי"ת בכל עת ובכל רגע, כמו שמצינו ביצחק אבינו שלא ידע בהילוכו להעקידה שהולכין לשחטו, ושאל הנה האש והעצים ואיה השה לעולה והשיב לו אברהם א' יראה לו השה לעולה בני ודרשו חז"ל אם לא יהיה עולה אזי יהיה בני, ומיד אחרי כן כתיב וילכו שניהם יחדיו, שיצחק לא התפעל כששמע שהוא יהיה במקום הקרבן, כי כך נתחנך יצחק שתמיד צריכים להיות מוכן למסור הנפש עבור השי"ת, ומסירות נפש הכונה גם מלשון רצון [כמש"כ אם יש את נפשכם], שצריכים להיות מוכן למסור את הנגיעה עצמית והתאוות עבור השי"ת, וזהו עבודת הקרבנות להיות ריה נחוה לה' לעשות נחת רוח תמיד, והוא עיקר ויסוד גדול בחינוך לילדי בני ישראל, ולכן נכון לחנך הילדים שאינם צריכים לקבל כל מה שרוצים, וצריך להיות בחי' שמאל דוחה ימין מקרב, דהיינו להראות להם חיבה וליתן להם מתנות וכדומה, אבל אין לוותר על הכל, ולפעמים צריכים להראות דוקא שמאל דוחה, כי בזה מחנכים אותו שאין צריך למלאות תאוותיו, וכשיגדל ידע מזה.

ויקרא בא' זעירא, **כתב הצעל הטורים** כי משה היה עניו ורצה לכתוב ויקרא כמו בבלעם שהקב"ה בא אליו רק במקרה ומשה חשב כן על עצמו, [ובאמת אצל משה היה בחינה של ויקרא דרך מקרה כי לא היה צריך הכנה כ"כ כמו שאר הנביאים, וזה היה מעליותא של משה], לכן כתיב ויקרא והא' זעירא להראות העניות של משה, ולכאורה קשה מהא דכתיב בפרשת יתרו קודם קבלת התורה ויקרא אל משה ולמה שם לא כתב א' זעירא, וי"ל דקודם קבלת התורה לא דיבר הקב"ה עם משה באלא באספקלריא שאינה מאירה כמו שהיה אצל שאר הנביאים, וכן מצינו אצל הסנה, ורק אחר קבלת התורה כתיב פנים אל פנים דיבר ה' אל משה, ממילא קריאה ע"י מלאך לא היה משה מתפעל כל כך שיהיה צריך לחשוב שאינו חשוב, כי הצדיק יותר גדול ממלאך, ורק קריאה מהקב"ה בעצמו שהיה חשוב אצלו חשב שאינו ראוי לכך, ובאוהל מועד בודאי לא היה מלאך דכתיב וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בשעת ביאת הכהן לשם, ואמרו חז"ל אפילו מלאך לא היה שם, ממילא ויקרא אל משה באוהל מועד בודאי היה ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו.

וי"ל עוד דאצל הסנה שמרמז על ענין החסד להושיע את ישראל, ואצל הר סיני שמרמז על קבלת התורה שם לא צריך שפלות, ואדרבה האדם צריך שיהיה לו עזות דקדושה לפעול עבור אחרים, אבל ויקרא בפרשתינו מרמז על ענין התפילה שבמקום תמידים תיקון, וכלשון **המחבר** באו"ח סימן צ"ח סעיף ד' זה לשונו: התפילה היא במקום הקרבן ולכן צריך ליזוהר שתהא דוגמת קרבן בכונה ולא יערב בה מחשבה אחרת כמו מחשבה שפוסלת בקדים ומעומד דומיא דעבודה, וקביעות מקום כמו הקרבנות שכל אחד קבוע מקומו לשחיטתו ומתן דמיו וכו' ובתפילה צריך להיות הכנעה גמורה באלף זעירא כמבואר ג"כ בשו"ע שם שצריך להיות הכנעה גמורה וכמבואר שם בסעיף ג' וזה לשונו: יתפלל דרך תחנונים כרש מבקש בפתח, ועיי"ש בביאור הלכה שלכמה שיטות זה מעכב בתפילה ואם לא כיון כן הוי ברכה לבטלה, ועיי' רבינו יונה פ"ב בפרקי אבות, שעיקר התפילה שיתבונן שבכל רגע ורגע הוא חי ברחמים מרובים מהקב"ה ומבקש רחמים שלא ינחם הקב"ה על מידת הארץ אפים שיש עליו.

הרה"ק רבי שמשון מאסטרנאפאלי ז"ל אמר בוא וראה גדולתן של מנהגי ישראל משה רבינו הרועה נאמן, על עצמו כתב באלף זעירא, וכשמגיע לאשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה', שם כתיב אשריך באלף רבתי, כי שם דיבר על הכלל ישראל.

ויקרא וגוי וידבר הי אלו:

פרש"י אליו למעוטי אהרן, ויש להבין למה צריכים פה מיעוט, וי"ל דמצינו סדר הקרבנות שהוא מוד מדויק כמבואר בספר תורת כהנים ואסור לשנות כמלוא נימא, אמנם יש קרבנות שהקריבו כהורות

שעה כמו קרבנות הנשיאים ואליהו בהר הכרמל, והנה אותן הקרבנות יש להם מעלה כמבואר ברש"י עה"פ באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי שקרבנות הנשיאים היו קטורת יחיד דחו את השבת וכו' להראות חביבות הקב"ה לעמו ישראל, אבל אין לזה תמידיות, אלא לשעה דהיינו להתחזקות, ואח"כ צריכים לעסוק בענין תמידין כסדר ומוספים כהלכתם, ולכן לא השתתף אהרן בחנוכת הנשיאים שזה לא שייך לו, והקב"ה אמר לו שלך גדולה משלהן, והנה מרומז כאן קרבן אליהו בס"ת כי יקריב מכם בגימ' בן וכן אליהו ששם היה "מכם" דהיינו רמז להוראת שעה, שבא מכחל הויקרא לשון חיבה, שצריכים זה לפעמים, אבל למעוטי אהרן, שעבודתו היתה בתמידיות וזה יותר חשוב כי זה עיקר המסרה.

ויקרא אל משה וגוי:

צספר היכל הצרכה להגה"ק מקארמאנא ז"ל כתב **צספ הצע"ט** שכל הרפואות למד מפסוק ויקרא אל משה, ומקור הדברים הוא בסנהדרין ק"א. וברש"י שם בד"ה אפילו ויקרא דאסור ללחוש פסוק זה על המכה, ומבואר בשו"ע יו"ד סימן קע"ט סעיף ה' דבמקום חולי שיש בה סכנה מותר, ואולי הכונה שכאן מרומז נצחיות התורה כמו **שאלמו"ר ז"ל** היה רגיל לומר בשם הרה"ק **הרבי שלום אליעזר ז"וק"ל ה"ד** **צנו של הרה"ק מלאנש ז"ע** שכיון דקיי"ל כל העוסק בתורת הקרבנות כאילו הקריב א"כ תורתו של משה הוא נצחיות אפילו לאחר החורבן וזה נקרא "תורת חיים" ולכן יש בו סגולה לחיים מרבה תורה מרבה חיים.

ויקרא אל משה מרמז על מראה הסנה שג"כ כ' וירא ה' כי סר לראות ויקרא א' וגו', וי"ל הענין בהקדם מה שאמר הרה"ק **רבי לורי מסטרעליסק ז"ל** שהמאמין שמים יכול לכבות אש כי הקב"ה בראו בכח זו אינו מאמין, רק צריכים להאמין כי בשעה שהמים מכבה את האש באותו רגע הקב"ה נותן לו הכח לעשות כן, כי הוא הבורא ומנהיג כל הברואים, ואולי זה רמז הסנה איננו אוכל להראות את משה עבד נאמן שבלי ציווי ה' אין הסנה נאכל, כי הכל נעשה ע"י קריאה מהקב"ה, וי"ל דזה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו וקרא זא"ז ואמר קק"ק ה' צבקות מלא כל הארץ כבודו שכל צבאות השמים והארץ מלאים מכבודו ית"ש המהווה כל ההיות.

אדם כי יקריב מכם קרבן:

פרש"י כי יקריב בנדבה מיירי, ואחרי כן פרש"י אדם כמו אדם הראשון לא נהנה מן הגזל כי היה יחיד ולא היה עוד אנשים עמו, כמו כן אין להביא קרבן גזול, וקשה למה כתב רש"י קודם כי יקריב דמיירי בנדבה ורק אחר כך פי' על אדם דרמז הוא על אדם הראשון הלא בתורה כתיב מקודם אדם ואחר כך כי יקריב, ועוד קשה למה יליף רש"י דלא יקחו מן הגזל מאדם הראשון, הלא בגמ' מבואר דהילפותא הוא מקרבנו ולא הגזול, ורש"י בדרך כלל מפרש פשוטו של מקרא וכאן כתב הדרוש של אדם הראשון ולא הפי' העקרי. ותי' **צספר קסלת ז"מ** כי ידוע שהאדם צריך להזדר לא רק בכשרות האכילה אלא גם בכשרות ממון, ואם יש לו ספק אם ממון זה שייך לו או לחבירו, אסור לו ליגע בו כי הוא ספק טריפה, ואפילו אם על פי הדין הממון שלו, אם יש ספק ספיקא, ראוי להחמיר שלא ליגע בו כמו שיחמיר בעניני אכילה על ספק ספיקא לצאת ידי שמים, והנה הרוצה לנדב קרבן בודאי אינו ראוי לנדב דבר שיש עליו ספק או אפילו ספק ספיקא שמא אינו שלו, וזה ילפינן מאדם הראשון שכשהוא היה היחיד בעולם בודאי לא היה שום ספיקות שמא הממון אינו שלו, כי הכל היה שלו, אמנם זה שייך בקרבן נדבה, אבל בקרבן חובה שיש עליו חיוב להביא קרבן ואין לו ממון אחר רק אותו ממון שהוא מחמיר עליו שלא להשתמש בו, אינו יכול להיפטר עצמו באיזה חומרא שיש לו, בטענה שמא זה אינו ממון כי יש עליו חיוב להביא הקרבן, ורק אם על פי ההלכה הממון אינו שלו אזי יכול להיפטר עצמו מהבאת קרבן חובה שיש עליו ספק על פי דין שמא אינו שלו, ועכשיו מיושב הכל על נכון, מקודם מקדים רש"י שכאן מיירי בקרבן נדבה, ובנדבה דוקא אפשר ללמוד מאדם הראשון דלא רק גזל על פי ההלכה אסור ליקח אלא אפילו מחמת חומרא יש להחמיר,

משא"כ בקרבן חובה רק הגזול על פי הדין אסור להשתמש אבל דבר שמותר על פי הדין אין להחמיר במקום שיש עליו חוב.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה':

על פי דיקדוק היה צריך לומר אדם מכם כי יקריב קרבן לה', אלא אמר **בעל התניא ז"ל**, אדם כי יקריב - כשהאדם רוצה להתקרב אל השי"ת, הוא צריך להקריב קרבן מכם דהיינו את הבהמה של עצמו, שצריך לוותר על מקצת מן התאוות שלו כדי לעשות רצון אבינו שבשמים.

מן הבהמה ומן העוף:

כתב **צרכינו צמיי** הטעם שהתורה צוה להקריב רק בהמות ועופות, מפני שהן מרדפין ולא רודפים בחיות, והקב"ה מבקש את הנרדף. [לענין דגים עי' **צבער צת רצים סוף הפרשה בשם מומת אריאל** מפני שבהם מגולגלים רק נפשותם של צדיקים, משא"כ בבהמה ועוף עיי"ש.

בעולת העוף הקריבו גם הנוצה ופרש"י שהלא ריחו רע ואפילו הדיוש ממאס ממנו אלא שיהא קרבנו של עני נראה טוב והמזבח שבע ומהודר, נראה בהקדם **ל' ססת"ס שפי" מה ססק' רצו הספלאס** שמנחה עולה יותר מעוף ולא הוי בדלי דלות ותי' שהמנחה היה לו לקט שכחה ופיאה, משא"כ בעוף היה צריך למכור מנכסיו לקנות וזה טירחא יתירה, וצריך שיהיה לו קצת נכסים למכור, ומ"מ זה חשוב לפני הקב"ה ולכן אף שעשה נסים נעשו לאבותינו וא' מהם שלא הסריח בשר הקודש מעולם, מ"מ כאן הסריח בכונה כדי שנלמד מזה ש"מה שמסריח להדיוש ואולי מבזה אותו, אין הקב"ה מבזהו, ואדרבה לב נשבר ונדכה א' לא תבזהו", כי הקב"ה יודע מחשבות ורואה מה שהעני עשה כדי להביא נדבה קטנה זו, וזה ענין רש"י בתחילת הפרשה לשון חיבה וקרא זה אלא זה, ובקדושה דסידרא מקדימים ואתה קדוש ר"ת קויתי, שאף שאסתר לא היה נראה טוב ובעין אחרים היתה יכלה להיות נמאסת מ"מ בעיני המלך נשאה חן בעיניו, שקוה קויתי ה' ויט אלי וישמע שועתי כ' רש"י [קאפיטעל מ'] שזה היה במצרים.

אם עולה קרבנו וקריב אותו אל פתח אוהל מועד לרצונו לפני ה':

לכאורה היה צריך לכתוב יקריב אותו לרצונו אל פתח אוהל מועד, וי"ל ע"פ מה דאיתא בספ"ה ק שהעיקר קרבן הוא לחשוב כאילו הוא בעצמו הוא הקרבן, וזה שובר התאוות שלו, לכן אם מביא סתם עולה אזי זה מגיע רק אל פתח האוהל, אבל אם מביא לרצונו, דהיינו שמקריב גם רצונו אזי זה מגיע לפני ה'.

אל פתח אוהל מועד יקריב אותו לרצונו לפני ה':

פרש"י "יקריב אותו" מלמד שכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, י"ל שאף שלפעמים היו צריכים לכופ החוטא להביא קרבן, אמנם כל זה היה רק קודם שנכנס לעזרה, אבל כיון שנכנס לעזרה מקום השראת השכינה שהקדושה היה שורה באויר, וראה הכהנים בעבודתם ולוים בשירים ובזמרים שהיה מעורר את בני ישראל לתשובה שלימה, מיד נכנס בלב כל אחד רוח טהרה והירהורי תשובה והסכים מרצונו הטוב להקריב קרבן, ולא היה צורך לכפיה כלל, וזה מרומז כאן בפסוק "אל פתח אוהל מועד יקריב אותו" דהיינו עד [ולא עד בכלל] הפתח היה לפעמים צריכים כפיה, אבל "לרצונו לפני ה'" מיד כשנכנס אל הקודש פנימה לפני ה' נעשה רצונו ממש להביא קרבן ולא היו צריכים לכפיה.

ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הודם:

מכאן למדו חז"ל [יומא כ"ז]. ובמסכת זבחים וכמ"פ] ששחיטה

כשרה בזר דלא כתיב ביה כהנים, ורק מקבלה ואילך מצות כהונה, וזה היה הטעות של עלי הכהן שאמר שחיטה צריך כהן ושמואל הנביא בהיותו נער קטן אמר שחיטה כשרה בזר, ואמר לו עלי לשמואל שהוא מורה הלכה בפני רבו שחייב מיתה, ועל זה השיב חנה "אני האשה הניצבת עמך בזה", והקשו כל המפרשים מהו תשובת חנה לטענת עלי שהילד מורה הלכה בפני רבו שזה טענה חזקה, וראיתי ליישב שחז"ל דרשו אני אשה הניצבת עמך אריב"ל מכאן שאסור לישוב בתוך ד' אמות של המתפלל, לכן כ' הניצבת שבשעת תפילת חנה גם עלי עמד ולא ישב אצלה, והטעם שאסור לישוב בתוך ד' אמות של המתפלל, כי תפלה הוא כנגד קרבן תמיד וכל העומד בתפילה כאילו מקריב קרבן בעזרה, וקיי"ל אין ישיבה בעזרה, לכן צריכים לעמוד לא רק המתפלל אלא גם העומדים אצלו כאילו היה עומד בעזרה, אמנם כל זה שייך אם נימא ששחיטת קרבן כשר בזר י"ל שתפילתו הוי כאילו שוחט קרבן, אבל אי נימא ששחיטת זר פסולה אזי אין התפילה של זר דומה להקרבת הקרבן ואין צריכים לעמוד, וזה מה שאמר חנה לעלי, הלא בשעה שהתפללתי עמדת, א"כ זה ראייה שלדעתך לא רק כהן כשר לשחיטה אלא גם זר כשר לשחיטה, ותפילתו הוי כאילו שוחט קרבן וצריכים לעמוד אצלו, וא"כ במה שעמד עלי הראה שלדעתו שחיטה כשרה בזר, א"כ לא הוי שמואל מורה הלכה כי עלי כבר הורה הלכה זו בשעת עמדו בתפילה, וזה היה לימוד זכות על שמואל, וזה פשט נפלא. וכדאי לציין כאן לשון **סתם סופר** בהגהות שו"ע סימן ק"ב שהסביר למה עמדה חנה סמוך לעלי הכהן בשעת התפילה, וז"ל: עשתה כן מפני שזה סגולה נפלאה להתפלל בצד הצדיק [ועי' דרשות חת"ס ח"ב דף שני"ז].

וכי תקריב קרבן מלחה מאפה תנור:

התורה משתמש בלשון נוכח "כי תקריב", וכן במנחת מחבת ומרחשת נאמר "קרבנך" לשון נוכח, חוץ במנחת סולת שם נאמר "קרבנו" לשון נסתר, וכתב **צספר לזניס לתורה** שהמביא סולת כמות שהיא בלי שום תוספת מאמץ והידור מצוה, נראה כמי שרוצה להשתחרר מעול העמוס עליו, מדבר עמו הכתוב בלשון נסתר, אבל העוסק במצוה להדרה וליפותה ואופה מן הסולת בתנור במחבת או במרחשת, חלות ורקיקים, כדי שיהא קרבנו מהודר, אליו פונה הכתוב בלשון נוכח, ואומר לו "קרבנך", על דרך קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, מידה כנגד מידה, אם האדם משתדל לעשות המצוה בהידור אזי הקב"ה מהדר גם אצלו.

ושחט את החטאת במקום העולה:

כתב **צרכינו צמיי** טעם שחיטת החטאת במקום העולה, כדי שלא יתבייש החוטא ולא יבחינו בו בני אדם אם חטא בהירהור או כמעשה, להורות כמה יש לזהר בכבוד חבירו אפילו אם הוא חוטא.

קרבן שלמים:

פרש"י שמשמין שלום בעולם ד"א שמשים שלום בין מזבח והכהנים והבעלים, פי' הדבר שכמו שהקב"ה עושה שלום במרומיו פירושו שהכל עושים מסרה א' לעשות רצון הקב"ה, כמו כן בקרבן הכל צריך להיות לעשות נחת רוח להקב"ה וכמו שהמזבח אינו מרגיש כלום כמו כן הכהנים והאדם, ופי' הראשון י"ל עפימש"כ המד"ר בהקרבת הנשיאים ביום החמישי ולזבח השלמים בקר שנים כנגד בצלאל ואהליאב, י"ל הכונה כמו שפרש"י ששניהם היו שוים לפני הקב"ה הגדול והקטן, כי העיקר רחמנא ליבא בעי, זהו יסוד השלמים שמשמין שלום בעולם פירושו דביקות בהשי"ת [עי' שפ"א בראשית תרנ"ג שבת נקרא שבת שלום שיש חיבור בין עלינו לתחתונים עיי"ש] ולכן הלימוד שצריכים שערי היכל פתוח נלמד משלמים עי' זבחים נ"ה: ולכן פסח נעשה שלמים כמבואר בפסחים צ"ו שאז

לע"נ

הרה"ח ר' חזקוני בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל



לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזקוני זצ"ל

ובל קרבן מזוהתך במלוח תמלוח ולא תשנית מלוח ברית אלקיך:

פרש"י שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח וניסוך המים בחג, ויש להבין בשלמה הניסוך המים השתמשו בהמים עצמן אבל המלח הוא מה שנשאר משירי המים ואיך זה תנחומין עבור המים, ולמה לא עשו איזה עבודה עם המים בכל יום, וגם יש להבין הלא המים רצו להיות קרוב להקב"ה, ומה עשו עם המים בחג נסכו אותו למטה אל התהום כמבואר במס' סוכה, א"כ נתרחק עוד יותר, ויש להתבונן בהברית שעשה הקב"ה עם המים, וביאור הדברים י"ל דכ' בתהלים אם אסק שמים שם עתה ואציעה שאול הנך, אנא מפניך אברח, הקב"ה מלא כל הארץ כבודו ואי אפשר להיפרד ממנו, ובעצמם אין דבר שהוא רחוק מה' המשפילי לראות בשמים ובארץ, ולכן אף שהמים ירדו לתהום מ"מ זה בחינה של ואציעה שאול הנך, וכל זמן שעושים רצון השי"ת אין נפק"מ באיזה מקום נמצאים, ומצינו בבני קרח שאמרו במזמור דמיני א' חסדך בקרב היכלך על קצוי ארץ צדק מלאה ימינך, פי' אביהם קרח חשב שרק להיות כה"ג, בקרב היכלך, אפשר להתקרב, אבל הם הבינו שאינו כן, ולכן אמרו חז"ל מקום הכינו להם על פתח של גיהנום ששם נשאר בני קרח ואומרים שירה, פי' אפילו במצב של שאול על קצוי ארץ ג"כ שם הקב"ה, וזה גם עני המלח שאפילו הנשאר מן המים שהוא שירי המים מ"מ גם זה חשוב לפני הקב"ה להורות כי לא ידח ממנו נידח, וזה הברית שעשה הקב"ה הקשר של קימא שאינו נפסק בשום אופן שבעולם עם הקב"ה.

אשר נשיא יחמא:

כרש"י כתב "אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרתו על שגגתו ק"ו שמתחרט על זדונותיו", הספן חיים ז"ל נסע פעם עם בעל עגלה, בדרך שפך הבעל עגלה את צערו לפני הרבי שלפני כמה שנים היה בעל פרנסה בהרחבה ועכשיו אין לו פרנסה, ולא די אלא שסוסו מת לפני שבוע והוצרכו לקבל בעירו כסף בשביל סוס חדש, וכדי בזיון וקצף, מדוע מגיע לו גורל כזה, השיב לו החפץ חיים, אין לבוא בקושיות על ה', צדיק ה' בכל דרכיו, צריכים לתקן איזה ענין שבין אדם לחבירו, אולי לא התנהגת כראוי עם הקונים שלך בנוגע להמחירים, או אולי לא היית נזהר שלא ירעו בשדות זרים וכדומה, יתכן שמן השמים נתנו לך עונש כדי שתקבל דינך בעולם הזה ולא בגיהנום ח"ו, השיב הבעל עגלה להרבי, אם כן מדוע גנבו אתמול כשהיה הרב בוילנא את המעיל של כבודו שהיה שוה הרבה כסף, השיב לו החפץ חיים - אתה חושב שאני צדיק, גם אני חוטא בעיני ממונות, הרי אני במסחר ומוכר את הספרים שלי, לפעמים יש בספר דף קרוע או מטושטש, ואף שאני עובר על כל דף ודף מכל ספר אבל שגיאות מי יבין, והקונים מתביישים להגיד זאת, ועל כן באתי על עונש, יש ללמוד מזה ק"ו, ומה החפץ חיים שהיה מנשיא וצדיקי הדור חשב על עצמו כך, לאנשים כערכינו בודאי יש לעשות דין וחשבון על התנהגות שלנו בממונות.

עניני הקרבנות:

"המחשבה היא העיקר", הרמב"ן בפרשתנו [א+ט] כותב וזה לשונו: כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה בדיבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא ויביא קרבן, יסמוך ידיו עליו - כנגד המעשה, ויתודה בפיו - כנגד הדיבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו

שישפך דמו וישרוף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכופר הקרבן הזה.

"נפש הבהמית", רצינו הקדוש ר' חיים ויטאל ז"ל מסביר אם האדם חטא בהמה מה חטא שצריכים לשחטו או לשרפו, והסביר שאם האדם חוטא בהמה הרי הוא יורד ומתגלגל בבהמה, ובעת שמקריבים אותה בהמה לקרבן, יש לנפש המגולגלת תיקון ע"י שחיטת הבהמה, והיות שכל הבעלי חיים משמשי את האדם כי בשביל האדם נברא העולם, ועל זה מברכין ברכת שעשה לי כל צרכי, שנתקן ברכה זו ע"י חז"ל על נעילת מנעלים הנעשה ע"י עור הבהמה, שמשמע את האדם, כש"כ כשהמה יכול לתקן את האדם ע"י טהרתו מעונותיו בודאי הבהמה רוצה לעשות כן, וכן מצינו בפרו של אליהו שהלך בשמחה כי ידע שמקדש ש"ש על ידו, [ע"י] סס משמאל פרשת ויקרא עמוד י"א שמבאר ענין זו באריכות].

"בזמן הזה", כל העוסק בהלכות עולה כאילו הקריב עולה, [מנחות דף ק"י]. וכן מבואר במדרש בפרשתנו: עכשיו שאין קרבנות, אמר הקב"ה הואיל ואתם מתעסקים בהם מעלה אני עליכם כאילו אתם מקריבין אותם. ולכן חייב אדם לומר בכל פרשת הקרבנות, ויחשוב במה שאומר! ואין לזלזל ח"ו באמירתה, ובזוה"ק מובא גודל השמירה שעל האדם מחללים רעים באמירת הקרבנות. והטעם שיש ענין של ונשלמה פרים שפתינו שלא מצינו במצוה אחרת, משום שהקרבנות הם א' משלשה עמודי עולם ובלעדן אין העולם מתקיימת.

"שולחנו של אדם מכפר", צפספ"ק מובא [ע"י] עץ הדעת טוב פרשת ויקרא], שהאוכל ושובר התאוות בשעת אכילה הרי זה כקרבן, וזה אדם כי יקריב "מכם", וכן הנותן לאורחים לאכול על שולחנו ג"כ הוי כמו קרבן, דהיינו שנותן "מכם" משלו לאחרים, והעיקר שלא יאכל כבהמה, אלא יזהר בברכה קודם ויאכל במתינות כפי הצורך, דהיינו שהמאכל יכנס לתוכו ולא שהוא יכנס לתוך המאכל וד"ל.

"מעלת אמירת פרק איזהו מקומן", כתב הצ"ח יוסף באר"ח סימן נ' צפספ"ה לפי שאין באותו פרק מחלוקת והיא משנה ברורה למשה מסיני, וע"י ברכות ל"א. אין עומדין להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה, ואף שיש פרקים אחרים שאין בהם מחלוקת [כלים פכ"ד מקוואות פ"ז] מ"מ יש בו מעלה שיש בו עניני קרבות עמוד העבודה, ובפירושו הרקח על התפילה בענין הקרבנות כתב שיש בה שמ"ד תיבות כמנין משה [ע"ה"כ] וצתפארט ישראל הוסיף זהו לשונה של משה רבינו ע"י"ש ובמכות פ"ג מ"ג בבוטז ב' ולכך כ' לפניו מן הקלעים שהיה בימי משה, ומש"כ ונאכלים בכל העיר כי ידעו שיבואו לירושלים ע"ה"ק כמש"כ תביאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו'.

ע"י צלוה"ב ישראל ענין חטא העץ עושה פרי שלא עשה כבר ה' להיות עץ פרי, שבזה יש לימוד זכות כשאדם יחטא באכילת עץ הדעת הרי יש בשורש הבריאה ענין החטא, ולכאורה הכונה בזה דמבואר בברכות ל"ב אשר הרעותי שהקב"ה אומר הרי אני בראתי את היצר הרע, פירושו שהבחירה הוא רק על הרצון אבל עצם העשייה ביד השי"ת לבדו, והטעם שהקב"ה מרשה האדם שיהיה ענין של בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו כדי שלצד הטוב ג"כ יהיה בחינה זו ויחזור בתשובה בידיעה שהקב"ה עוזרו, ולכן מן האדמה כולל כל דבר הבא מן האדמה שנכלל בחטא עץ פרי כולל החטה שבו מביא מנחות היא שורש הקרבן, [ע"י] מלרש תנחומא שמסביר למה אין דגים בכלל].

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בנינוש חזקוני זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ניסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - נוניסן תשע"ז

